

למורה:

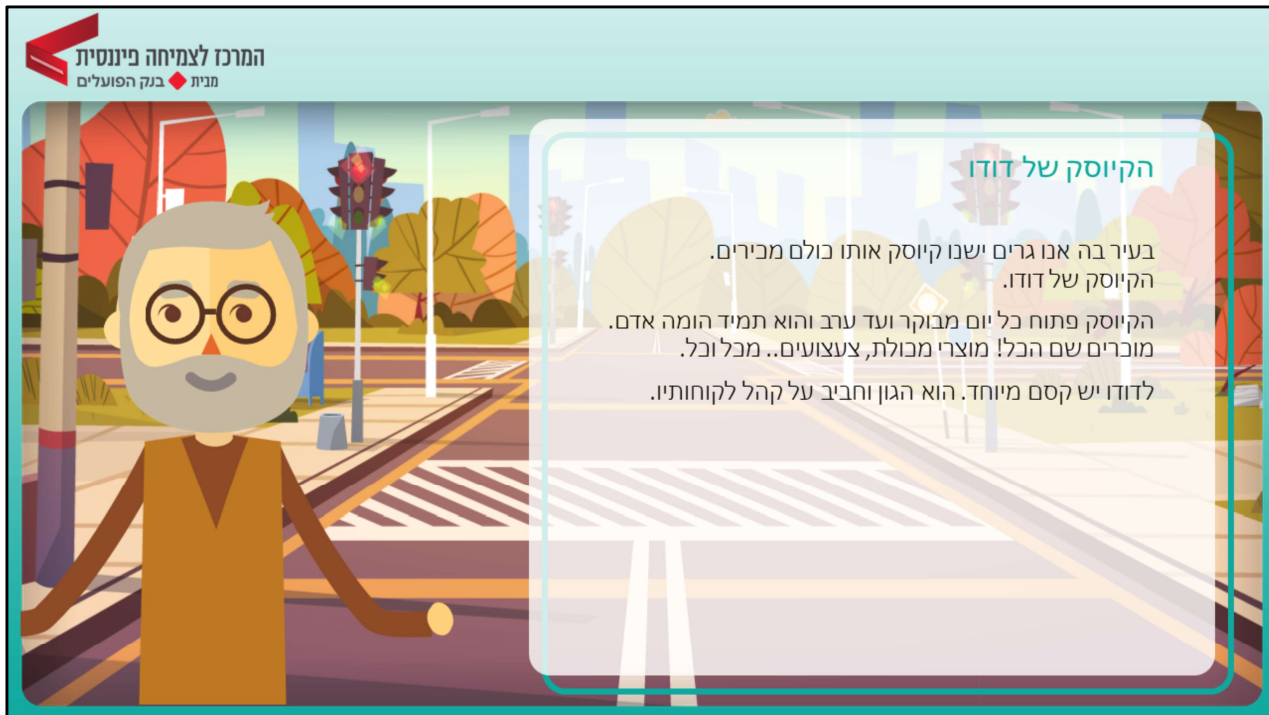
זהו שיעור בנושא "כמה זה עולה לי" במסגרת התכנית "חינוך פיננסי" המיועד לכיתות ה'ו', תחת החטיבה הראשונה "הכסף שלי".

נושאי השיעור:

- קביעת מחיר של מוצר
- היצע וביקוש
- אינפלציה

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן
- דפי עבודה (נספח א')

הקיוסק של דודו

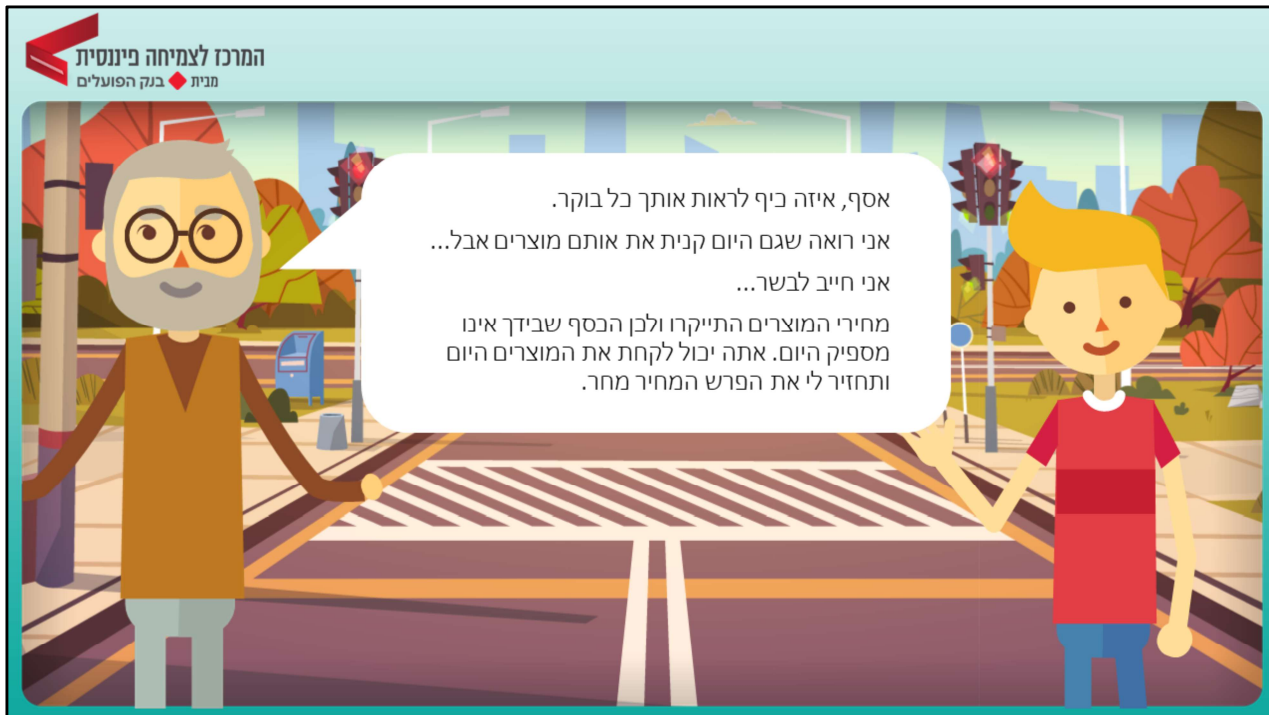
בעיר בה אנו גרים ישנו קיוסק אותו כולם מכירים.
הקיוסק של דודו.
הקיוסק פתוח כל יום מבוקר ועד ערב והוא תמיד הומה אדם.
מוכרים שם הכל! מוצרי מכולת, צעצועים... מכלי וכל.
לדודו יש קסם מיוחד. הוא הגון וחביב על קהל לקוחותיו.

למורה:

הקרא לתלמידים את סיפור הרקע לשיעור

למורה:
הקרא לתלמידים את סיפור הרקע לשיעור

למורה:

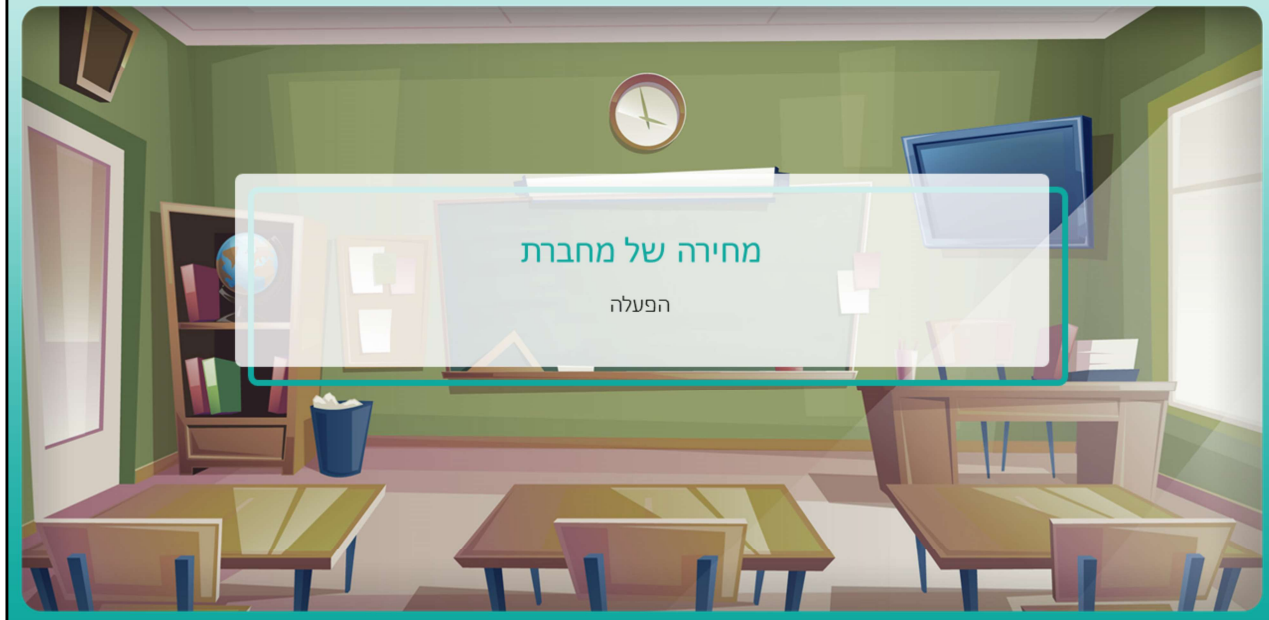
הקרא לתלמידים את הסיפור.

שאלו: לפי מה לדעתכם נקבע מחירו של מוצר?

תשובות אפשריות: מחירם של החומרים ממנו עשוי המוצר, עלות תהליך הייצור.

שאלו: מה יכול לגרום לעליית מחיר המוצר?

כתוב את התשובות על הלוח (**חשוב לא לתת את התשובות אלא רק להקשיב לתלמידים**).

למורה:

מטרה לימודית: התלמידים יכירו את הגורמים המשפיעים על קביעת מחיר של מוצר ויבנו את המושגים 'היצע' ו'ביקוש' באמצעות חווית הקנייה והצגת נקודת מבטו של מוכר המוצר. בהפעלה זו התלמידים יציגו שתי הצגות קצרות אשר בעקבותם יתבקשו להסיק מסקנות לגבי הסיבות לשינוי במחיר:

הצגה מס' 1 – תמחיש מצב שבו יש היצע גבוה של מחברות וביקוש נמוך (הסבר זה הוא למורה בלבד. אין לחלוק איתו עם הילדים בשלב זה).

בחלק זה יציגו 4 ילדים. תפקידים: דודו, מספר, לקוח 1, לקוח 2.

הנחיות מקדימות: שולחן המורה הוא הדוכן של דודו. הנח על השולחן כ- 20 מחברות בערימה (ניתן להשתמש במחברות הילדים - לקחת מכל ילד מחברת).

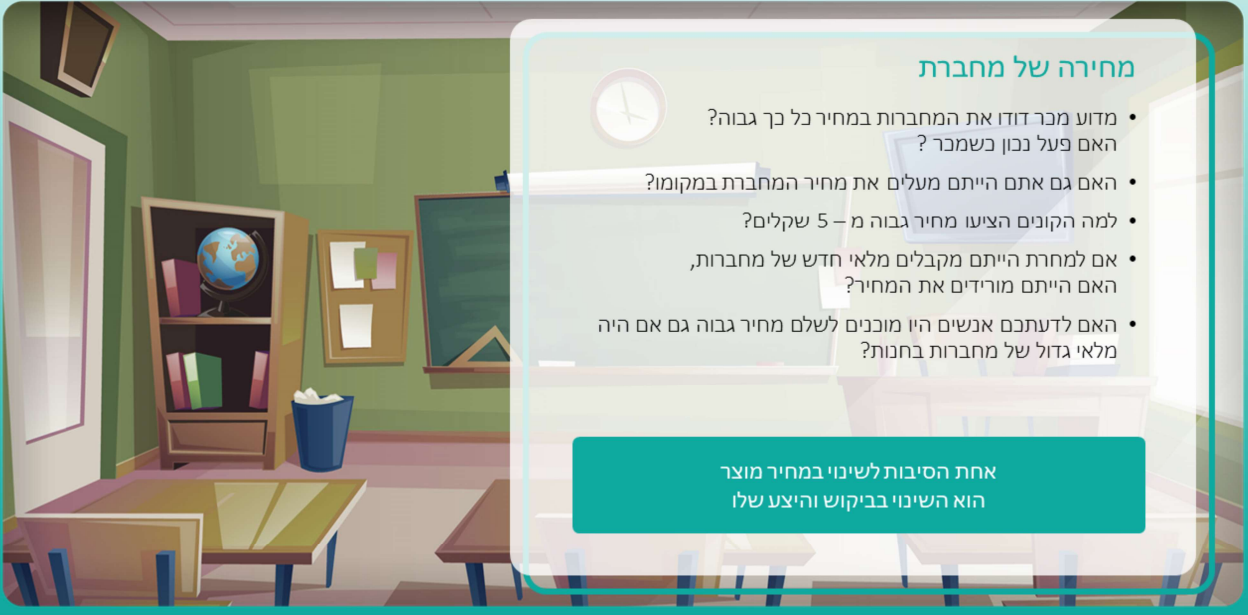
הצגה מס' 2 – תמחיש מצב בו ההיצע נמוך אך הביקוש גבוה. (הסבר זה הוא למורה בלבד. אין לחלוק איתו עם הילדים בשלב זה).

בחלק זה יציגו 6 ילדים. תפקידים: דודו, מספר, לקוח 1, לקוח 2, לקוח 3, לקוח 4.

הנחיות מקדימות: שולחן המורה הוא הדוכן של דודו. הנח על השולחן 3 מחברות בלבד.

כל משתתף יקבל כרטיסיה ובה הטקסט של ההצגה. (נספח א' ונספח ב')
בחר מבין המתנדבים וחלק בניהם את התפקידים. חלק למשתתפים את הכרטיסיות. תן להם

מס' דקות התארגנות מחוץ לכיתה.

מחירה של מחברת

- מדוע מכר דודו את המחברות במחיר כל כך גבוה?
האם פעל נכון כשמכר?
- האם גם אתם הייתם מעלים את מחיר המחברות במקומו?
- למה הקונים הציעו מחיר גבוה מ-5 שקלים?
- אם למחרת הייתם מקבלים מלאי חדש של מחברות,
האם הייתם מורידים את המחיר?
- האם לדעתכם אנשים היו מוכנים לשלם מחיר גבוה גם אם היה
מלאי גדול של מחברות בחנות?

אחת הסיבות לשינוי במחיר מוצר
הוא השינוי בביקוש והיצע שלו

למורה:

נהל דיון במליאה.

שאל:

- מדוע מכר דודו את המחברות במחיר כל כך גבוה?
- מה דעתכם על התנהלותו של דודו? האם פעל נכון כשמכר?
- האם גם אתם הייתם מעלים את מחיר המחברות במקומו?
- למה הקונים הציעו מחיר גבוה מ-5 שקלים?
- אם למחרת הייתם מקבלים מלאי חדש של מחברות, האם הייתם מורידים את המחיר?
- האם לדעתכם אנשים היו מוכנים לשלם מחיר גבוה גם אם היה מלאי גדול של מחברות בחנות?

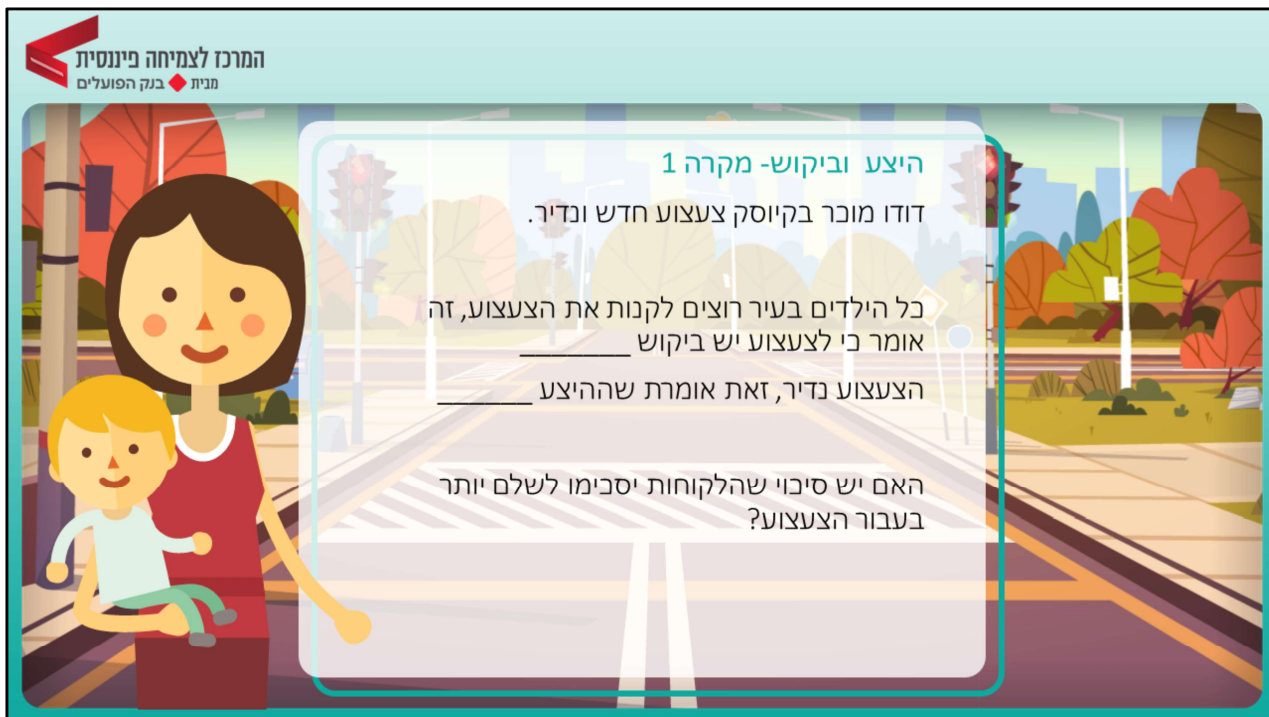
בסיום בקש מתלמיד שהוגדר כלקוח לתת את רשמיו מהפעילות.

סכום: המחיר של מוצרים ושירותים אינו מחיר קבוע. לרוב מחירים עולה, ולעתים הוא גם יורד. ניתן להסביר את העלייה במחיריהם של מוצרים שונים או את ירידתם באמצעות גורמים שונים. אחת הסיבות היא שינוי בביקוש ובהיצע.

הסבר:

- היצע פירושו כמות המוצרים המוצעים מאותו סוג (בדוגמא שנתנו – מס' המחברות).
 - ביקוש פירושו כמה קונים מעוניינים לקנות את המוצר.
- בדרך כלל, אם הביקוש למוצר גבוה כלומר יש הרבה מתעניינים וההיצע נמוך כלומר אין הרבה מן המוצר, מחירו של המוצר יעלה. אם הביקוש נמוך, מחירו של המוצר לרוב יירד כי המוכר מעוניין למכור את המוצר.
- בשקפים הבאים יינתנו דוגמאות לאופן שבו היצע וביקוש משפיעים על מחיריהם של מוצרים.

היצע וביקוש- מקרה 1

דודו מוכר בקיוסק צעצוע חדש ונדיר.

כל הילדים בעיר רוצים לקנות את הצעצוע, זה אומר כי לצעצוע יש ביקוש

הצעצוע נדיר, זאת אומרת שההיצע

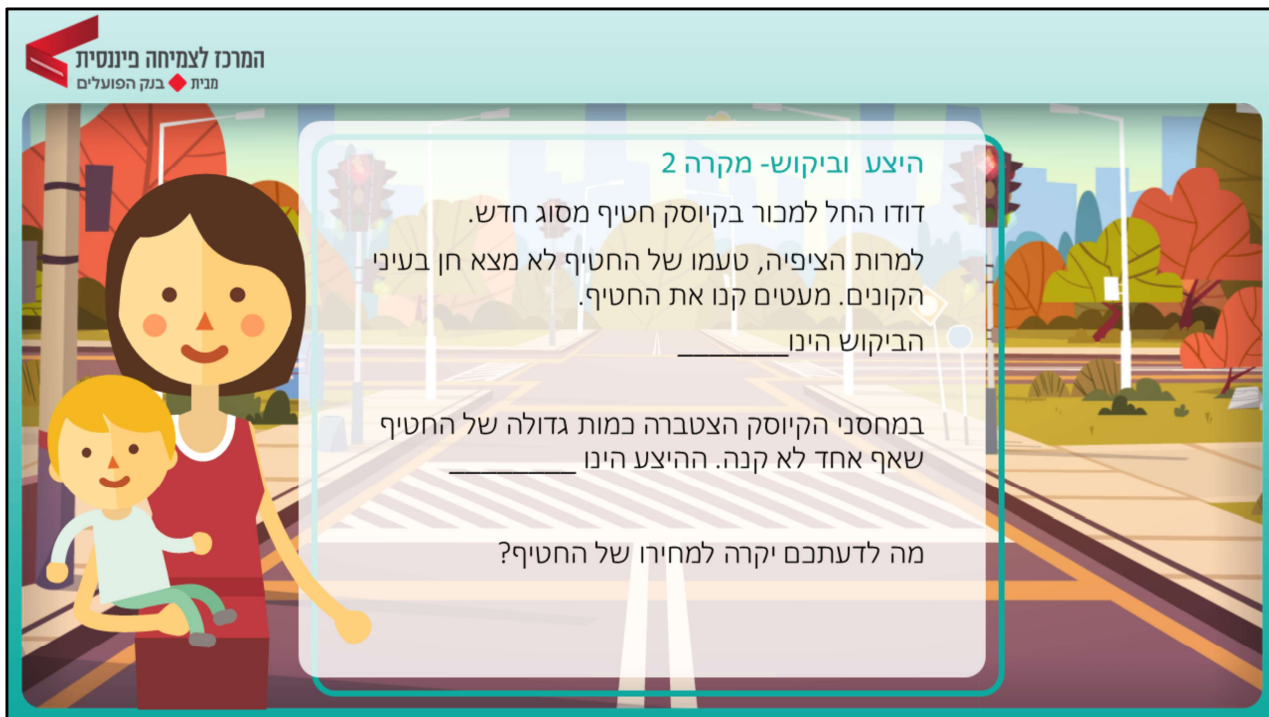
האם יש סיכוי שהלקוחות יסכימו לשלם יותר בעבור הצעצוע?

למורה: (5 דק')

הצג את המקרה הראשון במליאה ובקשי מהילדים להשלים את המשפטים.
דודו מוכר בקיוסק צעצוע חדש ונדיר.

כל הילדים בעיר רוצים לקנות את הצעצוע, זה אומר כי לצעצוע יש ביקוש... **גבוה**
הצעצוע נדיר, זאת אומרת שההיצע... **נמוך**

האם יש סיכוי שהלקוחות יסכימו לשלם יותר עבור הצעצוע? יכול להיות שכן.
שאל את התלמידים מדוע.

למורה: (5 דק')

הצג במליאה את המקרה השני ובקש מהילדים להשלים את המשפטים.

דודו החל למכור בקיוסק חטיף מסוג חדש.

למרות הציפיה, טעמו של החטיף לא מצא חן בעיני הקונים. מעטים קנו את החטיף. הביקוש

היה **נמוך**.

במחסני הקיוסק הצטברה כמות גדולה של החטיף שאף אחד לא קנה. ההיצע **גבוה**.

מה יקרה למחירו של החטיף? **יכול להיות שמחירו של החטיף יירד**.

שאל את התלמידים מדוע.

הקרא לתלמידים את הסיפור

הקרא לתלמידים את הסיפור

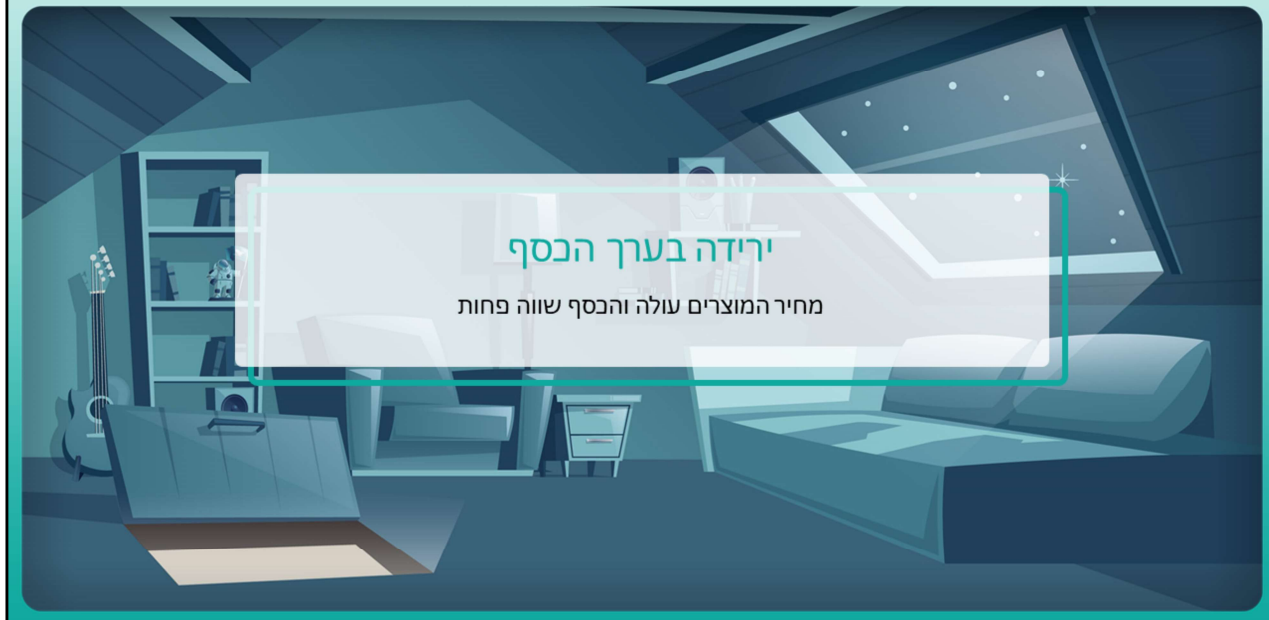
שאל את התלמידים: למה התכוונה אמה כאשר אמרה שערך הכסף יורד?
הסבר באמצעות דוגמא: בשנה שעברה חלה עלתה 5 ₪. כיום, מחירה הוא 7 ₪. אותם 5 ש"ח כבר לא מספיקים לנו לקניית החלה. ערך הכסף ירד.

בקש מהתלמידים לספר על מקרה שבו נתקלו בעליית או בירידת מחירים ושאלי מדוע לדעתם מחיר המוצר עלה / ירד?

שאל: האם מחירו של מעיל נשאר קבוע לאורך כל השנה? אם לא, מדוע?
נסו לחשוב על מוצרים נוספים שמחירים משתנה בעקבות אירועים שונים (דגלים לקראת יום העצמאות, מחירי תחפושות לקראת פורים, ביגוד קיץ / חורף, מוצרים לבית ספר לקראת שנת הלימודים).

הדגש: כדאי לקנות מוצרים שונים במחירי סוף עונה או לחכות שמחירם ירד – לשם כך עלינו לדחות סיפוקים.

שאל: מישהו יודע למה מתכוונים כשמשתמשים בביטוי 'דחיית סיפוקים'?
הסבר למה הכוונה.

הסבר: בדוגמא שנתנו בתחילת השיעור הגיע אסף לקיוסק על מנת לקנות את אותם מוצרים שקנה אתמול, אולם סכום הכסף הקבוע כבר לא הספיק לקניית אותם מוצרים. מקרה כזה מעיד על כך שערך הכסף ירד.

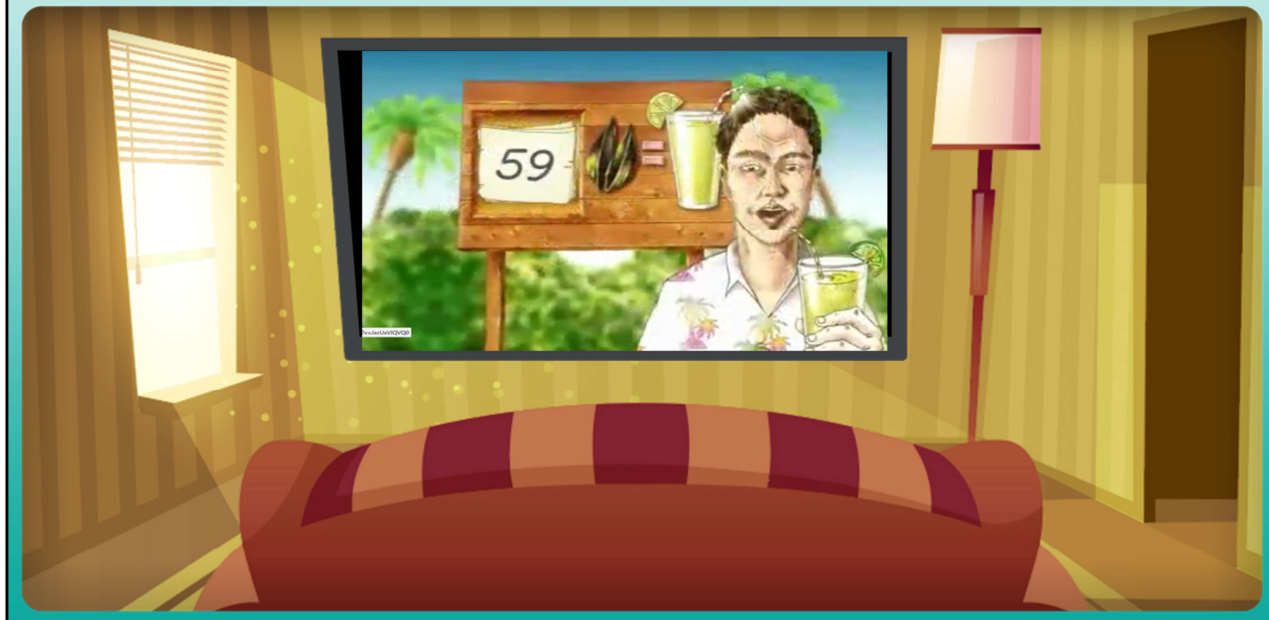

למורה:

הסבר: מצב בו המחירים עולים עוד ועוד לאורך תקופה ממושכת נקרא אינפלציה. לפעמים קורה שהאינפלציה יוצאת מכלל שליטה. לדוגמה, בשנת 1984 היה שיעור האינפלציה בישראל כ-400%

הצג את הדוגמאות במצגת:

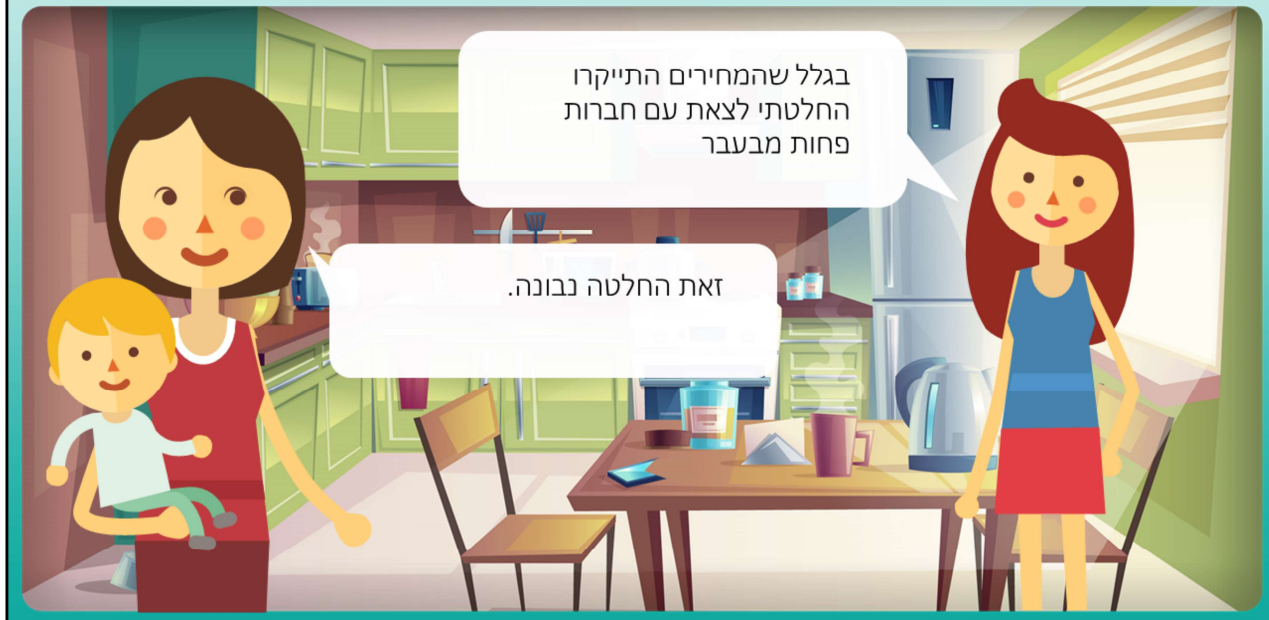
- בקבוק מיץ שעלה בתחילת השנה 5 שקלים, עלה בסוף השנה 20 שקלים!
 - נסיעה באוטובוס שעלתה 3 שקלים עלתה בסוף השנה 12 שקלים.
- שאל:** מי יודע כמה עלתה בסוף השנה מכונת שבתחילת השנה עלתה 20,000 שקלים?
הסבירי: הסיבות לאינפלציה יכולות להיות שונות כמו למשל תקופת בצורת שמביאה להתייקרות המים והגידולים, שינויי אקלים שגם הם יכולים לגרום לבעיות בריאות וחוסר במזון.

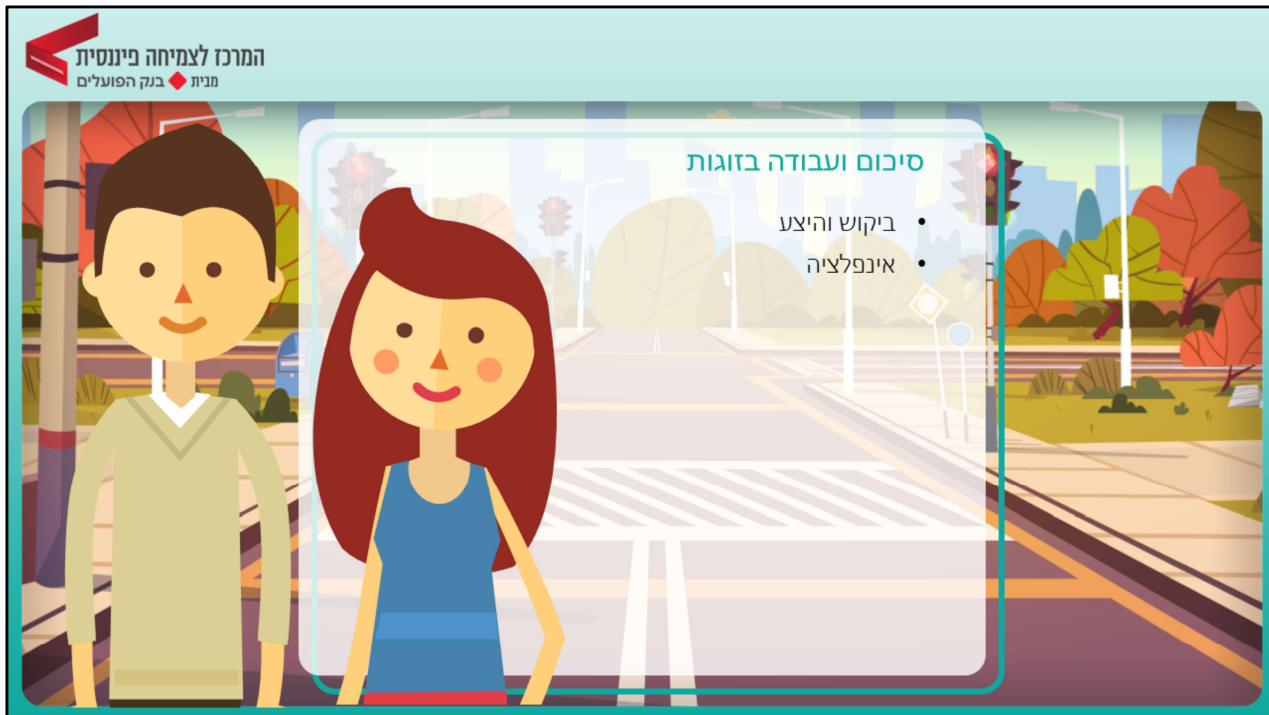
למורה:

הסבר: בסרטון הבא נראה מצב של אינפלציה גבוהה – למה זה גורם וממה זה נגרם.

הצג את הסרטון על האינפלציה עד דקה 2:45. לחץ על המסך
<https://www.youtube.com/watch?v=87cjO1yhT1Y&t=204s>

הקרא לתלמידים את הסיפור

למורה:

סכם את נושאי השיעור הראשון. וודא את הבנתם של התלמידים. **שאל**- האם יש שאלות נוספות? משהו לא ברור?
חלק את דף העבודה בזוגות לתלמידים.

לקראת השיעור הבא

בקרו בסניף בנק הקרוב לביתכם.
כתבו באיזה בנק ביקרתם, תארו בפירוט מה התרחש בסניף בזמן ביקורך.
נסו לבדוק מהי מטרתו של הבנק ומה בדיוק קורה שם.
לשם ביצוע המשימה, העזרו בהורים באדם קרוב או בכל אמצעי אחר שברשותכם.

הנחיות למורה:

זהו שקף מוסתר

במידה והתלמידים יעברו בנוסף לשיעור זה שיעור בנושא "הבנק" ניתן לתת להם את משימת החקר כהכנה לשיעור.

במידה ולא, אין צורך לתת לתלמידים את המשימה.